

OPINIÓ

UNA ALTRA ESPELEOLOGIA, SI US PLAU

Ferran Alexandri

Hom sens affany no vol fer algun bé: /
com lo farà contra ssi,
ab gran cost? /

A. March, LXXXVII, 5-7

La febre de la permanència cavernícola ens arriba, mercès a la darrera gesta del conegut *speophilus*

(amic de les coves), com de segur que hi convindrem, per etimologia. Dóna'm de parer l'útil aprenentatge i el grau de moral cristiana que desprèn dita experiència. No hem pas d'indignar-nos si l'amic fracassa, ni tampoc colpir-lo a fuetades per una nova provatura. Pensem, com ja propugnà fa temps

l'il·lustre Bertrand Russell, que el progrés de l'educació prové dels assaigs per ensenyar els imbècils: es va convenir que no eren necessàriament dolents perquè fallessin en llur aprenentatge. Moral, que sempre va bé en aquests casos, surt a flor i condiona nous estímuls d'alliçonar-se. És clar que, com prosseguiria el venerable filòsof, les persones que sofreixen un avorriment insuportable serien engrescades a pujar l'Everest, a sobrevolar el Pol Sud (o a gastar una anyada de salut dins la cova d'Annes). No res menys, la requesta de tals distraccions seria considerada com un indicatiu de mala salut física o mental.

Res de positivisme ni científicisme, ni ideals romàntics de l'antigor a la recerca de l'home perfecte: perturbació clara i absoluta. Ans al contrari, ¿quin bé tardà pot esdevenir-se? Encara que no tot serien estultícies en la història de la humanitat. Ara ens pertoca de considerar exemples admirables i benefactors, meritosos d'aprendre i d'aprendre-hi. Doncs, ¿no era el mateix Bernat de Boïl, aragonès, privat de Ferran II, magnífic estratègia naval que, de sobte (potser per inspiració del

gran Beat) abandona els seus afers —gens menyspreables— i es reclou durant dotze anys a la cova de la Santíssima Trinitat de Montserrat? ¿I no era aquest mateix Boïl, que durant el temps de permanència en el recolliment de l'espelunca, es dedica plenament a la lectura i a l'estudi de Lull? ¿I no és el mateix Boïl qui engrandeix i enriqueix, mercès al seu treball, la biblioteca del monestir i la converteix en un dels centres més importants de difusió lul·liana al món?

Exemples com el d'ara mereixen la més absoluta apreciació i comprensió, un llegat susceptible d'imitació, tal vegada. Perquè altres intencions, com les del nostre *speophilus*, que em perdonin, són tan inútils com perjudicials per a l'individu en si. Quan va sortir de llur proesa, fracassant de bell nou, no tingué cap guardó ni cap medalla de recompensa. En canvi, Boïl, passats els dotze anys de benaurada reclusió, se n'anà a les Amèriques, amb Colom, en el seu segon viatge. I això, em sembla, és un fet del que no tothom en pot presumir.

Barcelona, novembre del 1990

La Cova d'Annes (La Cerdanya). (Foto: Ferran Alexandri)